

Leto XVIII.

Štev. 38.

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.

Telefon štev. 73.

Naročnina polletno 20 Din.
četrletno 10 Din

Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Dopise sprejema uredništvo do torka zvečer. Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Za odgovor priložite znamko. Govorilne ure uredništva ob ponedeljkih od 10. do 11. ure dopoldne.

V zakonitosti in miru za lepšo bodočnost!

Temelji naše države so trdni. Tako so trdni, da jih niso mogli porušiti niti zločinski streli, ki so uničili življensko nit pokojnemu vi teškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Če so to zločinci namerali, so se zmotili. Saj je država nastala po svobodni volji njenih državotvornih narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zato je razumljivo, da so dvignili 14 milijonski narod, ki je ob krsti s truplom Zedinitelja jasno povedal: država ima 14 milijonov zvestih čuvarjev, njenih ustanoviteljev, ki razumejo oporoko blagopokojnega vladarja: Čuvajte Jugoslavijo! Varujte svojo Jugoslavijo!

Izvrševalec te oporoke bo čez nekaj let

Nj. Vel. kralj Peter II.

in ž njim složni bratje Slovenci, Hrvati in Srbi.

Te dni, ko je cela Jugoslavija v črnini, ko so duše vseh državljanov napolnjene s tugo radi pretresljivih dogodkov,

narod sam manifestira z zakonitostjo in mirom občutek za pravni red in voljo za močno državno skupnost.

En čuvar je legel v grob, 14 milijonov jih je šlo na stražo.

Naš blagopokojni vladar pa je v skrbi za blagor države in državniški uvidevnosti določil, da bo v imenu mladotnega kralja poleg naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev varoval skupnost države svet regentov, sestavljen iz mož kraljevega zaupanja.

Med njimi je prvi

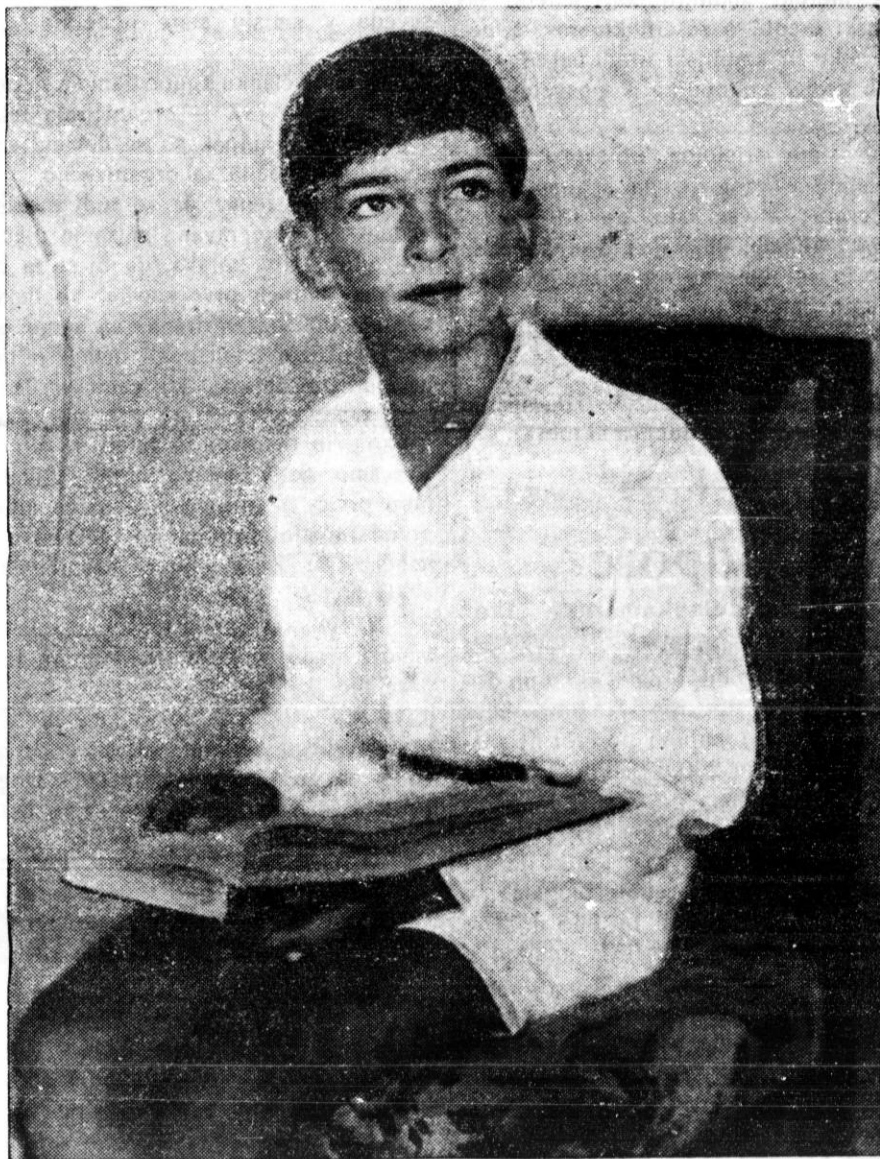
Nj. Vis. knez Pavle, bratranec kralja Zedinitelja.

Jugoslovanski rodovi poznajo novega kralja in zato tudi njegove kreposti, podedovane po njegovem vzvišenem očetu. Zato je dano jamstvo, da bo kralj Peter II. kot vladar znal varovati blagor vseh državljanov v enaki meri v zakonitosti in miru in skrbel, da bo Pravica rezala kruh prav tako, kakor bo tudi vsak državljan branil kralja in državne meje in za blagor Jugoslavije doprinal z zakonom določene in prostovoljne dajatve. Kralj in narod bosta roko v roki z delom in žrtvami tvorca močne države.

Jugoslovanski rodovi poznajo tudi Nj. Vis. kneza Pavla, prvega

predstavnik sedanje oblasti. Mož v najlepši moški dobi, iz rodu slavnih Karadjordjevičev, visoko izobražen in izkušen, demokratičnih naziranj kot Anglež. Mož, ki uveljavlja pravični krščansko socialni čut, podpira kulturne institucije in kulturne delavce, ki ceni vojaške vrline, poučen do dna v problemih državne politike. Tak mož nudi jamstva, da bo na široko odprl za vstop vrata onim, ki so polagali

Ko se te dni v tugi sklanjamo nad zemskimi ostanki kralja Zedinitelja, ko so nam duše polne obzobbe atentatov sploh, nad našim kraljem pa še prav posebno, se zavedamo pomebnosti nastalih razmer. Ali kakor smo znali ustvarjati Jugoslavijo, tako bomo znali izvrševati tudi oporoko kralja Aleksandra, ki je izraz volje vseh delavskih in poštenih državljanov, ustanoviteljev države in njih potomcev.

Nj. Vel. kralj Petar II.

državi temelje in ki imajo samo ta interes, da bi bila Jugoslavija močna in njeni narodi napredovali v polni svobodi kulturno in materielno. — Skozi ta demokratična vrata bodo prihajali k njemu kot najvišjemu predstavniku oblasti vsi oni milijoni državljanov, katerim je blagor Jugoslavije in njenih narodov prvi in edini cilj in to v dejanju, kot so že dokazali. Tako bodo ti milijoni spopolnili in dogradili stavbo Jugoslavije, države svobodnih Slovencev, Hrvatov in Srbov in tako ovekovečili sedanji rod in dinastijo Karadjordjevičev.

Znali bomo to toliko bolj, ker imamo na čelu države sinu Zedinitelja ter bratranca Kralja Viteza. — Ker so umirali rodovi teh bratskih narodov za Jugoslavijo, bomo mirno in požrtvovalno z njima skupaj gradili in dogradili to stavbo, če prav je legel v grob prvi njen bojevnik.

S tem se mi Gorenjci poklanjamo spominu velikega pokojnika in pozdravljamo simbol še močnejše Jugoslavije, Nj. Vel. Kralja Petra II. in prvega člena regentskega sveta Nj. Vis. kneza Pavla.

**„Čuvajte Jugoslavijo“
Čuvali jo bomo!**

Zakaj odklanjamo marksizem?

Po »Slovincu« od 30. sept. t. l. priobčujemo:

Germanski val, ki je pljuskal stoletja preko severne in severnovzhodne reje na našo slovensko zemljo, je bil za nas Slovence poleg svetovne vojne najhujši udarec, kar smo jih doživeli. Germanski val je zalil s strupom lepe, dobre in bogate slovenske obmejne kraje. To nam dokazuje danes ves severni obmejni pas od Prevalj do Maribora, to nam dokazujejo oni večji trgi in ona mesta, ki stoje ob važnih prometnih žilah in ki si jih je hotelo germanstvo osvojiti.

Nemci, ki so hoteli ustvariti preko naše zemlje koridor do morja, so dobro vedeli, da bodo ponemčili naše ljudi le tedaj, če jim bodo iztrgali vero iz srca. Vedeli pa so, da morajo ljudstvu zato dati nek nadomestek. In ta nadomestek so našli v preteklem stoletju v svobodnemisilstvu in marksizmu. S svobodnemisilstvom so skušali pridobiti bogatejše in izobraženejše. In res se je našlo nekaj duš, ki so se dale zapeljati in prodati. To so bili tako zvani liberalci, ki so seveda po končani svetovni vojni slekli svoj plašč in ga zamenjali z novim.

Z marksizmom pa so skušali Nemci odtrgati našemu narodnemu telesu delavstvo. V neki meri se jim je to žalibog posrečilo. Še danes je marksizem zatočišče vseh protiverskih in zato tudi protikatoliških elementov v Sloveniji. Pod okrilje marksizma se zateka vse kranjsko in štajersko nemčurstvo, ki spada v delavski sloj. Kdor danes pri nas dela za marksizem — dela proti slovenstvu, proti našim narodnim in ljudskim interesom. Marksizem trga našo zemljo iz naših rok. Pomagajo pa mu inozemski (zopet nemški) kapitalisti, ki pri nas snujejo svoje tovarne in v njih zaposlujejo inozemske uslužbence, ki imajo nalogo ubogi naš proletarijat pripeljati v marksistične vode.

Na Štajerskem, kjer se je nemčurstvo že vgnezdilo, marksizem svojo pravo naravo tudi pokaže. Tam žvižga na vse, kar je slovenskega in s tem tudi katoliškega, tam še niso na pr. njegovi predstavniki nikdar spregovorili resne besede zoper inozemske uslužbence, ki odjedajo našim ljudem kruh. Pač pa so na Kranjskem nekoliko opreznjši. Tu svoje protislovenske barve ne pokažejo. Tu govore le o raju, ki ga bodo pripravili svojim ovčicam že na tem svetu. O narodnosti in veri pa kar lepo molče. Čez par mesecev bodo začeli spodjedati na prav rafiniran način tudi vero in narodno zavest — in slovenskega delavstva ne bi bilo več, če bi seveda mi mirno gledali, da nas tujec v lastni hiši obglavi.

Borba za delavske pravice je marksistom samo maska. Zgodovina zadnjih par let je pokazala, da so predstavniki marksizma največje delavske pijavke. Vprašamo, v čem pa se razlikuje socialističen voditelj, ki poseduje svojo vilo v Berlinu, Parizu, pa tudi v Ljubljani in Mariboru, od svojih kapitalističnih sosedov, ki posedujejo enake vile?

Ali ni za socializem tudi to značilno, da je njegovo vodstvo židovsko? Marksizem je trajno ostal področje, kjer imajo odločilno besedo židje, kot pri kapitalistih in framasonih. Čistokrvni židje so bili: Karl Marx, Lassalle, Otto Bauer, Seitz, Renner, Blum, Rosenfeld, Trocki, Zinovjev, Radek, Litvinov, Kaganovič itd. Židje so vidna vez, simbol in dokaz duševnega in idejnega sorodstva med marksizmom in kapitalizmom, dočim so jim framasonske lože skupne delavnice. Kapitalisti ne napadajo židov, čeprav so ti voditelji marksizma, pa tudi marksizem ne napada židov, čeprav so ti stebri kapitalizma.

Marksizem skuša seveda biti tudi „znanstven“ in kot znanost prodaja stare fraze, ki so tako nesodobne in tako nesmiselne, da so mogle komaj pred pol stoletja izgledati kot »znanstvene«. S to »znanostjo« se bori večina blaziranih sinov iz buržujskih družin.

In tem lažirerokom naj se proda naše slovensko delovno ljudstvo? Za to »vero« naj proda svoje slovenstvo in svoje katolištvo?

Židov-kapitalistov smo se znali otresti, otreli se bomo tudi židovskih »delavskih voditeljev«, ki nastopajo pod naslovom marksizma in socializma.

Tako »Slovenec«.

Mi pa povemo še to, da so tudi na Kranjskem že znani slučaji in da se ti slučaji že stopnjujejo, da marksisti uvažajo farško gorjo in se družijo z največjim nasprotnikom slovenstva, ter jih dejansko podpirajo. Pa naj bo še kdo — marksist.

Kam vodijo razmere kmeta?

V Hrašah je poročal na zboru absolutentov kmetijskih šol tudi g. Zupan iz Nakla. Same številke so bile in te so več povedale kot film.

Nekatere priobčujemo že danes. Iz njih je razviden dejanski položaj našega kmeta.

Za	se je dobilo	
100 l ali kg	pred vojno	danes
mleka	500	100 škat. vžgalic
fižola	35	12 kg sladkorja
»	666	266 kg cementa
krumpirja	275	50 škat. vžgalic
detelje	640	200 kg železa
»	26	6 m blaga

Gornja tabela nam pove, koliko blaga je prejel kmet pred vojno in kolik je padec kupne moči danes, če proda 100 litrov ali kg lastnih pridelkov.

Zelo je zanimiva tudi primerjava glede davkov. Predavatelj je navedel sledeče številke, ki jih je dobil v pogled na podlagi točnih in zanesljivih podatkov:

Plačani davki na posestvu v izmeri 27 ha. Izračunano v kmečke pridelke je za to posestvo plačal lastnik s sledečimi količinami blaga:

Pred vojno:	Po vojni:
1300	2400 l mleka
2364	4800 kg krumpirja
433	1200 kg fižola
81	300 kg detelje
325	600 kg goveje živine žive teže

Referent omenja, da velja ta primer za posestvo, za katero se plačuje samo zemljiški davek, in za občino, katere doklade znašajo le 45 procentov.

Znani so očitki, češ, da se kmet pritožuje le iz navade. To »navado« gornje, iz življenjske prakse vzete številke drugače potrjujejo in povedo.

Da ne bi bilo treba komu računati, povemo gornje številke. Tudi sicer se rado govori, da kmet plačuje premalo davkov. Kdor ve, kaki so žulji, da se spravi skupaj navedene količine surovin za plačanje davkov in za nabavo potrebnega industrijskega blaga, ta bo ob teh številkah umolknil. Sicer pa se bomo z zadevo še pečali.

Kakšna kmečke zbornice zahtevamo

Vsled množičnih in različnih predlogov za ustanovitev kmetijskih, oz. kmečkih zbornic, ki prihajajo v največ slučajih iz nekmečkih krogov, čuti podpisana organizacija, kot točasno edino kmečko-stanovsko zastopstvo v Dravski banovini, dolžnost, da v imenu svojih skoro 600 članov, praktično kmetujočih absolutentov kmetijskih šol, in v imenu vsega kmečkega stanu Dravske banovine javno ugotovi, kakim in katerim pogojem bi morale nameravane kmečke zbornice ustrezati, da bi jih mogel kmečki stan smatrati kot svoje pravo stanovsko zastopstvo:

1. Kmečke zbornice naj bi bile predvsem kmečko-stanovske, ne pa kmetijsko-strokovne ustanove. Njihov ustroj naj bi sličil ustroju Delavskih zbornic. Ustanovile naj bi se ločeno za vsako banovino, z osrednjo zbornico v Belgradu.

2. Zbornice naj bi tvorili kmečki zastopniki iz posameznih občin, izvoljeni potom direktne, tajne in enake volilne pravice, ter naj bi bile v svojem poslovanju avtonomne.

3. Aktivno in pasivno volilno pravico za volitve v kmečke zbornice naj bi imeli vsi oni, in izključno samo oni, ki se morejo smatrati kot kmetje po zakonski uredbi o zaščiti kmetov. Kmetijske šole in kmetijski uradi naj bi imeli v njih svoje zastopnike s posvetovalno pravico.

Prosimo pristojna oblastva, da to naše stališče vzamejo na znanje in ga upoštevajo; — vse liste, da to resolucijo na vidnem objavijo; vse tovariše kmete in vse kmečke organizacije v naši in drugih banovinah pa, da si to stališče osvojijo ter ga vedno in povsod zastopajo in uveljavljajo.

(Iz resolucij, sprejetih na zborovanju ZAKŠ v Smledniku dne 7. oktobra).

Podpore

brezposelnim delavkam tov. »Ika«

»Delavska politika« z dne 13. okt. se razburja nad podporami, ki so jih dobile delavke iz tovarne »Ika« za časa stavke. Vsota celokupnih podpor ne znaša nekaj nad Din 2000, kakor trdi gospod, ki se spreha po Kranju. v »Delavcu«, ampak točno Din 6686/75. Zelo skrbi dopisnika »Delavca«, koliko je žrtvovala organizacija iz svoje blagajne, v prepričanju, da od tam ni bilo nobene podpore. Da ne bo lovil ta gospod v zraku informacij, povemo, da je organizacija Jugoslovanske strokovne zveze iz lastnih sredstev dala 3800 Din in da so ostalo vsoto zbrali člani JSZ v Kranju. Zbirali so to vsoto pri trgovcih in tovarnarjih, pa tudi pri delavcih, kar pa je dopisnik očitno pozabil povedati. Zgodilo se je tudi, da je šel naš član zbirati petek ob 2 tudi pred »Semperit«, trdno uverjen, da bo marksistično delavstvo v razumevanju težkega položaja delavstva iz »Ika« v svoji razredni zavednosti tudi nekoliko podprlo te delavke, če so to storili celo nedelavski sloji in prijatelji delavstva. Toda namesto tega so padale le zbadljive opazke. Vsekakor smo pričakovali pri marksističnem delavstvu več razredne zavednosti.

Kolikor mi je znano, je vse članstvo kranjske marksistične organizacije podprlo stavkujoče z okoli 10 dinarji, dočim je delavstvo JSZ posebno v nekaterih podjetjih sijajno dokazalo svojo delavsko zavednost.

»Delavec« piše tudi v zadnji številki, da so dobile delavke podpore po 50 Din in pa morda še za vožnjo domov.

Kdor uporablja Henko pere lažje in ceneje!

Henko odloči vso umazanino in odstrani madeže. S pranjem boste prej gotovi, če se poslužite prednosti, ki vam jih nudi Henko.

Henko za pranje in čiščenje

Gospoda kranjskega sprehajavca-vabim, da pride iskat informacije o podporah k meni, kjer bo iz blagajniške knjige lahko uvidel, da je le malo delavk, ki so dobile podporo samo po 50 Din; večina je namreč prejela po 100 Din, najpotrebnejše tudi po 150 Din, razen tega je pa več delavk imelo tudi brezplačno hrano v Delavskem domu. Podpor pa nismo delili vsem enako, ampak po eksistentnem položaju delavk in to v sporazumu s prizadetimi.

S pisarijo delavskega sprehajavca razen tega tudi našemu glasilu »Delavski pravici« ni bilo zadoščeno. V vsem članku ni niti besedice odgovora na članek v »Pravici«. Nikdo se seveda ne čudi, zakaj ne. Na drugi strani pa je sprehajavec natvezel cele litanije o prosvetarijih, krščanski ljubezni, pismarjih itd., seveda v smislu stare liberalne farške gonje.

K temu članku ugotavljam še sledeče:

1. Ni — JSZ — organizirala delavk s pritiskom, ampak so se dekleta sama spontano odločila za organizacijo.

2. Kljub temu, da so tudi marksisti vedeli za nameravano znižanje plač, ti niso storili niti koraka, da bi se to preprečilo. V dneh prve stavke, ko dekleta še niso bila organizirana, so samo jadikovali o nepremišljenosti delavk in brezupnosti položaja in nas celo svarili, naj se v zadevo preveč ne vtikamo, ker je nevarno in bi utegnili imeti še sitnosti. Ker smo se v zadevo vseeno vtikali in tako prvič in drugič z uvidevnostjo in preudarnostjo pripomogli delavstvu do uspeha, zato se sedaj jezi g. sprehajavec v »Delavcu«.

3. Gospod župnik ni samo rekel, da bo dal hrano v Delavskem domu brezposelnim Ikarcam za čas stavke, ampak je to tudi storil. Če bi to tudi šlo samo iz delavskega denarja, ali ni čisto pravilno, da gre spet za delavstvo? Dogaja se namreč drugod, da gre samo delav-

ski denar večkrat tudi v čisto drugačne namene. Sicer pa se »Politika« sama izda, ker utemeljuje odklonitev podpor z bojznijo, da bi se denar ne porabil za razbijanje marksistovskih shodov. Mi te prakse nimamo, drugim pa svobodna pot!

Gospoda delavskega sprehajavca vprašam končno še: Kdaj so rdeči v Kranju še izvedli tako akcijo in kdaj so se delavci, ki so bili organizirani pri rdečih, izkazali tako zavedne in odločne, kakor so se izkazale delavke-članice JSZ v tovarni »Ika«? Saj so sprehajavcu gotovo znani primeri iz prejšnjih let v kranjskih tovarnah, ko je delavstvo zastavkalo. Mogoče so mu znani tudi izidi teh žalostnih poglavij. Morda mu ne bo neznano, da kranjsko delavstvo vprav zaradi takih razočaranj danes ne zaupa več v delavsko organizacijo, da pa je vprav junaška in nezlomljiva borba delavk v tovarni »Ika« zasijala kot žarek upanja v izboljšanje delavskih razmer in da se danes delavstvu spet vrača zaupanje v organizacijo — pa ne v organizacijo marksistov, ampak v Jugoslovansko strokovno zvezo, ki je že po nekaj mesečnem obstoju bojevala doslej v Kranju najhujšo delavsko borbo in ki ni pustila delavstva na cedilu. Vem, da kranjskega sprehajavca boli tak uspeh, ker se zaveda, da marksisti kljub 12 letnemu obstoju v Kranju, kljub mnogim priložnostim, ki so se jim nudile, take borbe še niso izvedli in da jih je stalo 10 let truda, preden so postavili kolektivno pogodbo v Semperitu, to pa v mnogo ugodnejših prilikah in ob veliko manjšem odporu, kakor ga delavstvo danes doživlja.

Od gospoda sprehajavca pa po vsem tem pričakujem nekoliko več objektivnosti in boljših informacij. Potem se mu tudi ne bo treba skrivati pod psevdonomom in se bomo lahko pogledali brez maske.

Tone Fajfar.

Tedenske novice

Kranj v žalosti

Kakor hitro se je izvedelo v Kranju o strašni smrti našega pokojnega vladarja, se je Kranj zavil v žalne barve. Zavihrale so žalne zastave, organizacije so sklicale žalne seje, slike pokojnega kralja so se ovile v črnino, nešteti so izložbe spremenili v žalne in v njih namestili kraljeve slike in kipe, ovitimi z žalnimi znaki in žalno razsvetljavo sveč, v javnih lokalih je ponehala vsaka živahnost, pa tudi v javnem življenju so ponehale običajne borbe. Vse žaluje dostojno in v miru.

Kranjsko gospodarsko društvo je imelo žalno sejo radi smrti blagopokojnega kralja v soboto v hotelu »Jelen«. Seje se je udeležil cel odbor in vsi odseki, skupno 50 oseb. Žalni govor je imel predsednik g. Fock, o novem Kralju Petru II. pa g. dr. Sabothy. Pokojnemu so udeleženci vzkliknili stoji »Slava«, novemu kralju pa so obljubili udano zvestobo.

Gospodarsko društvo objavlja, da se skupna seja odbora in odsekov

ne vrši v soboto, temveč tekom prihodnjega tedna, o čemur se bodo člani posebej z vabili obvestili! Seja se bo vršila v prostorih hotela »Kranjski dvor«.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju je imela v ponedeljek žalno odobrovo sejo, na kateri je predsednik g. Lovro Novak v globoko čutečih besedah počastil spomin Najvišjega zaščitnika kmetov in zadrugištva, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Tudi član g. Janez Brodar je povdarjal, da moramo mi Slovenci kot kulturni narod in kot katoliki najstrožje obsojati zločinski čin, ki je bil izvršen nad našim preljubljenim vladarjem.

Iz seje društva Jugosl. obrtnikov podružnica Kranj. Obrtniki so imeli v ponedeljek žalno sejo radi smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinite-lja. Po žalni seji se je vršila redna seja, na kateri so določili dva delegata za udeležbo pri pogrebu kralja v Belgradu, da zastopata kranjsko obrtništvo. Na tej seji so obrtniki razmišljali tudi o tem, da bi se postavil v Kranju primeren spomenik pokojnemu kralju. — V zvezi z

obratni tednom od 1.—8. XII., ki se bo vršil po celi državi, je bil napravljen sklep, da se tak teden priredi tudi v Kranju s sodelovanjem vseh obrtniških združenj, nakar se občinstvo že sedaj opozarja. Kakor ob priliki obrtnih razstav bodo obrtniki tudi ob tej priliki pokazali popolno svojo solidarnost.

Žalna seja Združenja borcev skupine Kranj, se je vršila dne 12. t. m. Odbor in članstvo sta nagovorila predsednik Česenj in tajnik Ham. Oba sta poveljevala zasluge pokojnega kralja — bojnega tovariša in vrhovnega poveljnika in obsodila zločin. Bojevniki so nato obljubili zvestobo novemu kralju in kraljevskemu domu. Po svečani žalni seji so se skupno udeležili pozdrava novega kralja in njegove matere kraljice na kolodvoru v Kranju, ki sta se ta večer vračala v domovino.

Sprejem Nj. Vel. kralja Petra II. in kraljice Marije ob povratku v domovino po žalostni smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na postaji v Kranju je dokazal, da je na strani kraljevskega doma ves Kranj. Številna množica je to izpričala in žalna dekoracija kolodvorskega poslopja je to misel še poudarila.

Spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Odbor borcev v Kranju je imel včeraj potem ko je po žalni službi božji položil trnjev venec na spomenik kralju Petru I. svojo sejo na kateri je soglasno sklenil, da postavi v Kranju sredi trga veličasten spomenik kralju Aleksandru I., ter bo v to svrhu pričel takoj z zbiranjem darov. Vso slovensko javnost opozarjamo na ta velepomemben sklep.

Žalna seja. Na predvečer pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja — je imela tukajšnja Vincencijeva družba v župnišču žalno sejo. Vincencijeva družba obsoja strašni zločin, ki je končal življenje našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Zastopnice Vincencijeve družbe so na sreskem načelstvu izrazile svoje globoko sožalje.

Kranjsko gospodarsko društvo je po članih svojega odbora gg. Focka, dr. Šemrova in dr. Sabothya 11. t. m. izrazilo na sreskem načelstvu in pri kranjski upravi svojo boleost in sožalje povodom smrti našega Velikega kralja in so izjavili neomejno zvestobo novemu kralju Petru II. in vsej dinastiji.

Izjavo sožalja so ob smrti svojega kralja podala na sreskem načelstvu po svojih zastopnikih obenem z izjavo zvestobe novemu kralju vsa kranjska katoliška društva, korporacije in ustanove s prošnjo, da se te izjave tolmačijo na merodajnih mestih.

Žalni dan delavstva Jugočeške po Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Delavstvo Jugočeške je v znak žalosti na dan pogreba dne 18. t. m. mirovalo in je Jugočeška plačala celodnevno mezdo delavstvu v počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I.

Izjave sožalja na sreskem načelstvu v Kranju so podale vse važnejše korporacije, uradi, podjetja, društva. Iz teh izjav je razvidno, kako Kranj obsoja zločinca, kako ljubi kraljevsko dinastijo in Jugoslavijo. Cel Kranj in okolica se je te dni zgrinjala v žalosti okoli predstavnika oblasti.

Himen. Poročila se je gđ. Bojana Slavec, hčerka poštnega upravitelja g. Slavca Ivana iz Kranja, s sod. pripr. g. Radenko Tesićem v Beogradu, nečakom generala g. Spasoje Tesića in g. Srečko Tesića, predsednika glavne kontrole v Beogradu, kumovala pa sta g. Protić Stanoje, šef kabineta predsednika glavne kontrole in g. Milan Arandjelović, sodnik kasac. sodišča v Beogradu. Odličnemu paru iskreno častitamo!

Iz najboljšega slada in po navodilu župnika Kneippa je pripravljena sa-

mo Kathreiner Kneippova sladna kava. Čuvajte se ponaredb!

Ce Vaše perilo ni čisto in belo kakor novo in se morda celo predčasno trga, potem gotovo ne perete z ZLATOROG-ovim MILOM. ZLATOROG-ovo MILO se izdeluje iz najfinejših strovin in ga odlikuje izredna izdatnost in čistilna moč. Poskusite samo enkrat prati z ZLATOROG-ovim MILOM, pa ne boste nikdar več rabili drugih pralnih sredstev. Priznali boste tudi Vi, kar jih trdi na tisoče in tisoče: »Le ZLATOROG MILO da belo perilo!« V svojo lastno korist zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le ZLATOROG-ovo MILO!

Cerklje

Žalna seja „Boja“ združenja bojevnikov v Cerkljah se je vršila v nedeljo radi kraljeve smrti. Ivan Keren je imel žalni govor. Nj. Vel. kralju Petru II. je bila poslana udanostna brzojavka.

Obletnico znamenitih občinskih volitev smo obhajali 15. oktobra. Pa brez hrupa, je malo v spomin smo si poklicali dogodke tistih dni, da se stvar ne pozabi.

O delu, ki ga je moral izvršiti novi odbor v tem času, pa račun in obračun kdaj prihodnjic.

Razsvetljava Cerkelj kot središče občine je bila napovedana za četrtek.

Počitnice imajo kar naprej otroci zaloške šole. 150 otrok je pač težko učiti v eni šolski sobi, zato v Vahtarjevi hiši prezidavajo še drugo učilnico. Samo malo prej bi se bilo treba na to spomniti. Sploh pa bi se za slavni Zalog spodobilo malo boljše šolsko poslopje, kot je sedanje.

Psiček pravi: hov — hov — hov, namreč na pogonu za divjačino, katere lov se je že začel preko širnih cerkljanskih polj. Otročad pa pravi joj — joj — joj, če preganja zajce cel dan za 5 Din in eno zemljo.

Kokra

Nesreča. Pri delu se je ponesrečil Šenk Franc iz Gornje Kokre. Težak hlood se je zvalil nanj tako nesrečno, da mu je pokvaril desno ramo, rebra in nogo. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnico. Potrebna je operacija. Po nesreči je prizadeta tudi njegova družina, ki je zelo številna, ker ji manjka sedaj rednika. Želimo skorajšnje okrevanje.

Besnica

Dvoje slavij bomo praznovali pri nas v nedeljo. Oboje bomo praznovali z veseljem, v kolikor v sedanjih državnih žalostnih razmerah radi smrti kralja smemo.

V nedeljo bo pri nas birma in se nanjo dobro pripravljamo. Ta dan bo Besnica in besniška župnija dokazala, da ljubi svojega škofa in mu zagotovila udanost in pokorščino. Naši mali pa bodo — potrjeni v veri — jamstvo, da bo mladi slovenski rod čuval zaklade vere. Drugo, za našo župnijo nič manj pomembno slavlje pa bo v tem, da proslavimo 40 letnico župnikovanja našega g. župnika Franciška Seraf. Pokorna. G. duhovni svetnik, škofijski arhivar, znan zgodovinar, ki je spisal že mnogo zgodovinskih razprav in ki trenutno priobčuje v Kranjskem zvonu zgodovino Kranja, je naš slavjenec ne samo kot ustanovitelj in prvi župnik Besnice, ampak tudi kot naš verski, kulturni in gospodarski delavec. Saj je to, gospod, ki se za kmeta žrtvuje. Vodi namreč našo hranilnico in je pred par leti sodeloval tudi pri napeljavi elektrike v Besnico ter seveda tudi drugod.

G. svetnik je bil rojen v Škofji Loki 20. IX. 1861., v mašnika je bil posvečen 10. VII. 1887. Po odličnem delovanju drugod je g. svetnik prišel k nam kot prvi župnik in sedaj se z njim radujemo 40 letnega požrtvovalnega in uspešnega dela. Nas še prav posebno veseli, da je g. svetnik kljub visoki sta-

rosti še vedno tako svež in bistrega duha. To nam daje upanje, da bomo deležni še mnogo sadov njegovega dela. G. slavljenca častitamo in mu ključemo: Še na mnoga leta v zdravju, delu in zadovoljstvu!

Šentur

Žalobna svečanost povodom tragične smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja nas je združila v solzah vseodpuščajoče ljubezni. Do zadnjega kotička napolnjena dvorana se je v nedeljo poklonila njegovemu spominu. Po presunljivem uvodu sta imela župan g. Umnik Anton in šolski upravitelj g. Vlado Rape lepa žalna govora. Prikazala sta nam trpko usodo borca, ki je nosil težki križ mučeništva preko albanske Kalvarije; povedala nas dalje v veličino pohoda na okupirano ozemlje. Sinji je dan Vstajenja! Bil je izpolnjen sladki sen davnih tisočletij, v katerih je grizel naš rod v obupu okove suženjstva. Junaški vodja mu je ovenčal trudo glavo z zmago in odrešenjem. In ko je naposled stal pred spomenikom mednarodnega miru in sporazuma, je omahnil od usodnega atentata v Marseilleu. Vsa teža preizkušenj, zedinjenje in mogočni amanet, ki ga je veliki pokojnik umirajoč govoril svojemu narodu »Čuvajte Jugoslavijo« ga ožarja s slavo večnega spomina. Vitez kralj je mrtev. A dosedanje zvestobo prenesimo na mladega sina, novega kralja Nj. Vel. Petra II., vrednega naslednika vzvišene tradicije svojih nesmrtnih prednikov. — Turobno

svečanost je poveljevala godba gasilske čete, ki je napravila na vse navzoče silen vtis. Po svečani prisegi je bil prečitani sožalni brzojav Nj. Vis. knezu Pavlu, nakar se je tužno-lepa, dostojanstvena manifestacija zaključila.

Trzič

Trzič žaluje. Ves Trzič je v črni, izložbe so izpremenjene v žalne in kraljeve slike ovite v črno. Vse dovoljene organizacije in občinski odbor so imele žalne seje. Uradništvo in šolarji nosijo žalne znake. Ljubelj pa je vedno poln obiskovalcev, ki se ozirajo na našo stran, ki žaluje.

Svetoletna procesija v nedeljo je bila prav veličastna, ker se jo je udeležila prav velika množica.

Komnik

Žalna zastava na Brani je zaplapolala v nedeljo. Številni turisti in lovci so počastili z njo spomin na velikega prijatelja tukajšnjih planin in lovšč, pokojnega kralja. Iz ravnine se zastava ob lepem vremenu lepo vidi in stalno vzbuja spomine na našega najvišjega gosta.

Kip Kristusa Kralja smo blagoslovili na Galerijah nad romantično sotesko Bistrico v spomin dograditve važne nove ceste v Bistrico. Denar so zbrali sami delavci, ki so gradili to cesto. Blagoslovitev je bila združena s sv. mašo. S cesto in kipom smo hoteli razveseliti tudi najznamenitejšega obiskovalca planin, kralja Aleksandra, a žal mu ni dano, da bi se kdaj vozil po že skoraj dograjeni cesti.

Leše

Slovo. G. šolski upravitelj Kristan se je poslovil od nas. Ko je prišel k nam, ga je čakalo težko delo, a po njegovem šestletnem trudopolnem delu je postala šola kras vsaj fari. Kot občinski tajnik je užil dosti grenkih uric. Ko je nastopil nov občinski odbor, je moral tajništvo zapustiti, toda kmalu se je izkazalo za potrebno, da so ga morali spet poklicati na pomoč. Doživljal je lažne ovadbe in sramotna sumničenja, ki ne bodo smela ostati nekažnovana. Ob odhodu ključemo g. upravitelju: Več uspeha in ne tako sovražnih ljudi, kakor so bili pri nas! Blagor tistim, ki trpijo preganjanje zavoljo pravice. Belokranjecem pa častitamo, da dobe tako vzornega in odlično ocenjenega šolnika.

VINO pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ul. 11

Gospodarstvo

Gorenjsko živinorejsko združenstvo. Kot je javno znano, gorenjske živinorejske zadruge zelo dolgo niso dobile izplačane obljubljene podpore. Izplačilo so zaylekke najrazličnejše intrige nasprotnikov združništva. Te zadruge bi bile radi tega prisiljene likvidirati. Tudi zveza teh zadrug bi morala likvidirati. Gotovi krogi, ki so nasprotniki svobodnega združništva, pa so izposlovali, da se je ustanovila — sicer samo na papirju — nova zveza teh korporacij, toda ne zadrug, ampak društev. Kakor smo se pa informirali, obsega ta zveza le nekaj prejšnjih zadrug in še te niso prisegle, da bi ostale stalno v taki zvezi, vse ostale zadruge pa se branijo iti v zvezo društev. Ko smo poizvedovali za vzroke, utemeljujejo ti združniki svoje odklonilno stališče s tem, da hočejo kot združniki ostati svobodni in si — če treba — sami pomagati v združnem duhu. Torej branijo še zadruge združno načelo, katero jim je mnogo bolj ukoreninjeno, kot pa načelo društev. Pri vsem tem pa nič manj združniki ne povdarjajo tega, da so znali sami delati, da so tudi nekaj napravili. Povedo pa tudi to, da so se pri njih učili posamezniki, ki bi sedaj radi svobodnemu združništvu — v obliki novih društev — komandirali. Združniki pa se raje pogovore, kot pa pušče komandirati. Pa tudi komandi bi se radi pokorili, če bi bila prava. Komanda

Samo kratek čas! Reklamne cene dežnikov

D. 33-42-

otroški dežnik z moderno kljuko

D. 36-

damski dežnik z lepo leseno kljuko

D. 39-

Modern damski dežnik z krasno celuloid kljuko. Boljše vrste D. 49-

D. 59-

Krasen damski dežnik iz lepo črtastega temno modrega ali rujavega klota z moderno celuloid kljuko

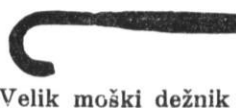

D. 75 in 80

Višek elegance, moderni barvasti dežnik z krasno metalno kljuko (Krom) zadnja moda!

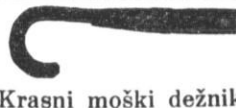
Damski svileni dežniki

Din 99-, 120- 200-

D. 33-

Velik moški dežnik z lepo les. kljuko

D. 39-

Krasni moški dežnik z lepo moderno celuloid kljuko

Moški dežnik z železno palico, trpežen Din 42-. Najfinejši polsvilen dežnik Din 75, 85, 105, 125.

Velika izbira galoš, snešk in dežnih čevljev svetovne švedske tovarne „Tretorn“

Ivan Savnik, Kranj

pa, ki bi zahtevala le pisarjenje in ne praktičnega dela, se pa pri zadružnikih ne bi priznavala kot prava. Pravijo tudi, da gospod in kmet zadružnik ne bi mogla iti skupaj radi tega, ker pri enem je nekaj naučene teorije, pri drugem pa praksa. Šla pa bi skupaj, če bi gospodje, ki bi radi komandirali, poznali dovolj tudi prakso. Taka mnenja in še hujša smo slišali. Da branimo svobodno zadružništvo pred invazijo nezadružnikov, vsaj ta mnenja priobčujemo. S tem seveda ne mislimo apelirati na rušilce zadružništva. To bi bilo le preveč čudno, kajti ti krogi so včasih tudi zadružništvo zagovarjali. Pač pa bi bilo prav, da bi zadevo zasledovali višji zadružni krogi in oblasti, ki so po zakonu dolžne zadruge ščititi in jih podpirati, da bi ti krogi napravili red, pa če treba tudi tako, da se posameznim osebam odvzame moč razdiranja in se jim zapove (če se dogovoriti ne da) — graditi. Povemo pa znova, da bomo razvoj še zasledovali in v interesu svobodnega zadružništva objavljali, kar bomo smatrali, da je v korist kmetijstva.

Prejeli smo in objavljamo:

Kmetijsko berilo, I. del. »Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino« je izdalo knjigo »Kmetijsko berilo I. del«. Razdeljena je na sedem poglavij najvažnejših strok kmetijstva v Dravski banovini. Sodelovalo je 14 strokovnjakov, ki so prispevali z najaktualnejšimi sestavki tičočih se položaja sedanjega kmetijskega gospodarstva. Tu najdeš navodila iz poljedeljstva, travništva, živinoreje, sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva in tudi zadružništva. Imena spisateljev poučijo važnost vsebine, da zasluži knjiga najlepše priporočilo in priznanje. Gotovo bodo naši gospodarji radi segali po nji, rada jo bo čitala kmetška mladina, šolam, in strokovnjakom pa bo s pridom služila kot učilo. Knjiga obsega 110 strani s 15 slikami. Cena iste bo naknadno sporočena. Knjigo toplo priporočamo posebno učiteljstvu.

Opazka uredništva: Ob priliki bomo priobčili še ceno te knjige.

Mali oglasi

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 D.

Nagrobne okvirje, cementne ograje, cementne strešnike, mejnike itd. izdeluje **Janez Razpet**, Bistrica 22, p. Podbrezje. Postrežba točna in solidna. Cene nizke.

Otomane, divane, modroce in vsa v stroko spadajoča dela Vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc** tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Slatki mošt se toči v znani gostilni **Lukež, Glavni trg, Kranj**

Za šolo in jesen!

Gojzarje in nepremočljive čevlje dobite le pri znani domači tvrdki

Fr. Strniša, Kranj

Pred nakupom si oglejte našo veliko zalogo. Prepričali se boste o nizkih cenah. Sprejemajo se tudi popravila.

Trpežno delo naših domačih krojačev in nizke cene

Izdelki tvrdke Jazbec nadkriljujejo obleke, izdelane v tovarnah. Mnogi so se o tem že prepričali. Različna oblačila na izbiro: Damski plašči od 180 Din dalje. Moške hlače po 38 Din. Moški površniki 240 Din in nešteto drugih predmetov po konkurenčni ceni. Raznovrstno blago za obleke na izbiro. Klobuki po tovarniških cenah. — Priporoča se

Albin Jazbec, Kranj 100

Pozor! Lastni izdelki!

Priznano močno blago!

Ponovno znižane cene!

Vsakovrstne pletene jopce, nogavice in druge volnene izdelke za odrasle in otroke v najnovejših vzorcih kupite najboljše ter najceneje iz prve roke pri

Joško Špenko, Kranj Glavni tr. 151

izdelovanje vsakovrstnih pletenin in nogavic

Postrežba solidna!

Prepričajte se osebno!

Starejše vzorce odprodajam po lastni ceni!

Zjutraj se težko prebudite, — zato si **budilko** pri **B. Rangusu** kupite. Solidno Vas postreže prva zlatarska delavnica na Gorenjskem. Ženini in neveste, prepričajte se pred nakupom. Kupujem staro zlato in srebro.

Za jesen in zimo!

Vsak potrebuje res dobre čevlje. Preden se odločite za nakup, oglejte si našo veliko zalogo, — brez obveznosti za nakup. Prepričali se boste v ceni in kvaliteti. Imamo v zalogi vse vrste čevljev: elegantne, za strupac, turistično in šport. — Priporoča se trgovina

„Jadran“

Kranj, Glavni trg

Knjigarna „Ilirija“

Kranj, Glavni trg

se priporoča za nakup **šolskih knjig** in drugih potrebščin.

Nizke cene!
Solidna postrežba!

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Največja vnovčevalna zadruga na Gorenjskem

Kupuje od svojih članov krompir, fižol in vse poljske pridelke po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja svojim članom umetna gnojila, cement, koruzo, semena, krmila, moko, motorje in vse specerijsko blago po najnižjih cenah.

Kmetovalci, bodite člani te zadruga!

Gorenjske mlekarske zadruga

(Skupni obrat) v Naklem

Nudimo cenj. občinstvu mleko in vse mlečne izdelke:

čajno maslo »deteljica«
sirotkino maslo
skuto za štruklje

Sire: Ementalec, eidamer, trapist, imperjal, liptaver, romadur, dessert.

Vse dobite v naših poslovalnicah v Kranju, Trzinu, Jesenicah. Prepričajte se o dobri kvaliteti in nizkih cenah!

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo

r. 3. 30. 3. v Trzinu

priporoča sledeče **lastne** in zato **najcenejše** izdelke:

ovčine v raznih barvah,
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, juhtovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

PETER MAJDIČ, „Merkur“ - Kranj

Veletrgovina železnine, tovarniška zaloga »Salonita« škrlja in cementnih cevi.

Nudi vse kmetijsko orodje, vse orodje za raznovrstne obrti, stavbne predmete, pohištveno in stajbno okovje. Vsakovrstna posoda po priznani nizkih cenah! Pridite in se prepričajte!

Oglejte si našo zalogo!

Pozor!

Prepričajte se o nizkih cenah!

Mi smo najcenejši!

Največjo izbiro za moške suknje, površnike, moške obleke in damske plašče Vam nudi po najnižjih cenah stara renomirana tvrdka

Manufakt. zaloga Logar & Kalan lastnik Srečko Vidmar - KRANJ

Ne zamudite ugodne prilike!

POZOR!

Varčni gospodarji in gospodinje!

Ali še ne veste, da porabite mnogo več kuriva, ako ni vaša peč strokovno izdelana. Mnogo stroškov si prihranite prav v tem, kakšna je peč. Težko vam je za vsak dinar, ki ga porabite. Toplo sobo si želite pozimi, ali to vam je spet težko, ker se peč ne segreje tako hitro. Še je čas — popravite napako. Popravite peč po strokovnjaku. V teku ene zime si prihranite mnogo. Vsa pečarska dela in popravila sprejema znana domača tvrdka

Vinko Oselj, Kranj Kokr. predm. (poleg gimnazije)

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.